

Zgłoszenia zewnętrzne

Zgłoszenia zewnętrzne

Jakie naruszenia można zgłosić: informacje o działaniu lub zaniechaniu działania, które jest niezgodne z prawem lub które ma na celu obejście prawa, w szczególności w obszarze:

- korupcji;
- zamówień publicznych;
- usług, produktów i rynków finansowych;
- przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
- bezpieczeństwa transportu;
- ochrony środowiska;
- ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
- bezpieczeństwa żywności i pasz;
- zdrowia i dobrostanu zwierząt;
- zdrowia publicznego;
- ochrony konsumentów;
- ochrony prywatności i danych osobowych;
- bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
- interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1-16.

Kto może zgłosić naruszenie prawa: zgłoszenia może dokonać osoba, która posiada informacje o naruszeniu prawa uzyskane w kontekście związanym z pracą.

Art. 30 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. 2024 poz. 928):

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny.
3. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organ publiczny są odrębnymi administratorami w zakresie danych osobowych podanych w zgłoszeniu zewnętrznym, które zostało przyjęte przez te organy.

Zachęcenie do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych: dla skutecznego wykrywania naruszeń prawa i zapobiegania im istotne jest, aby odpowiednie informacje docierały szybko do osób znajdujących się najbliżej źródła problemu, które dysponują największymi możliwościami zbadania danego problemu oraz uprawnieniami do jego rozwiązania. Z tego względu, jeżeli naruszeniu można skutecznie zaradzić w ramach danej organizacji i nie zachodzi ryzyko działań odwetowych zgłoszenie w pierwszej kolejności może być przedstawione swojemu pracodawcy lub podmiotowi, z którym wiąże sygnalistę umowa.

Zgłoszenie zewnętrzne to procedura umożliwiająca przekazanie informacji o naruszeniach prawa do instytucji, które nie są częścią struktury organizacyjnej podmiotu prawnego. Możliwość dokonania zgłoszenia zewnętrznego jest szczególnie istotna, gdy zgłoszenie wewnętrzne nie jest skuteczne albo gdy istnieje

ryzyko odwetu czy też innych negatywnych konsekwencji.

Zgłoszenia zewnętrzne są przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny, który to organ przyjmuje zgłoszenia zewnętrzne dotyczące naruszeń prawa w podmiotach, co do których jest właściwy do podejmowania działań następczych.

▪ **Dane kontaktowe umożliwiające dokonanie zgłoszenia zewnętrznego:**

– listownie – wysyłając informacje pocztą na adres: Transportowy Dozór Techniczny Puławska 125; 02-707 Warszawa, z dopiskiem „SYGNALISTA ZGŁOSZENIE ZEWNĘTRZNE – NIE OTWIERAĆ” (wzór formularza zgłoszenia znajduje się na dole strony);

– osobiście – przekazując informację bezpośrednio Koordynatorowi w formie ustnej lub papierowej. Spotkanie można umówić wysyłając wiadomość na adres: sygnalista@tdt.gov.pl.

▪ **Transportowy Dozór Techniczny nie przyjmuje oraz nie rozpatruje anonimowych zgłoszeń zewnętrznych.**

▪ **Warunki objęcia SYGNALISTY ochroną:**

– Sygnalista to osoba, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą np. pracownik, osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej, osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, stażysta, wolontariusz, praktykant.

W jakim zakresie można dokonać zgłoszenia opisano wyżej.

– Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi

informację o naruszeniu prawa. Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazane jest składanie nieprawdziwych zgłoszeń. Zgodnie z treścią ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U z 2024 r. poz. 928), osoba dokonująca zgłoszenia nieprawdziwych informacji podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

• Tryb postępowania:

– przekazane zgłoszenie podlega sprawdzeniu w TDT czy mieści się w zakresie stosowania ustawy o ochronie sygnalistów. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia pisemnego następuje w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, chyba że zgłaszający nie podał adresu, na który należy przekazać potwierdzenie. Jeżeli zgłoszenie pisemne jest niekompletne i możliwe jest ustalenie tożsamości sygnalisty, wzywa się sygnalistę do uzupełnienia zgłoszenia w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia przekazania wezwania za pomocą poczty elektronicznej.

– w przypadku zgłoszenia dokonanego ustnie zgłoszenie jest dokumentowane w formie protokołu rozmowy, odtwarzającego dokładny jej przebieg. Sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu rozmowy. Zgłoszenie takie może być też dokonane podczas bezpośredniego spotkania z wyznaczonym pracownikiem TDT, zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku.

– jeżeli zgłoszenie podlega dalszemu procedowaniu postępowanie wyjaśniające prowadzone jest przez powołaną do tego celu komisję. Po ustaleniu stanu faktycznego komisja podejmuje decyzję co do zasadności zgłoszenia. W przypadku zasadnych zgłoszeń komisja wydaje rekomendację o właściwych działaniach następczych tj. naprawczych lub dyscyplinarnych oraz rekomendację możliwych działań zapobiegawczych.

– informacja zwrotna do sygnalisty, to informacja na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich

działań. Informacja zwrotna zostanie przekazana na adres sygnalisty jaki podał do kontaktu. Informacja ta może być przekazywana wielokrotnie. Sygnalista otrzyma także informację o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego wszczętego na skutek zgłoszenia zewnętrznego. Informacja zwrotna nie jest przekazywana w przypadku zgłoszenia anonimowego.

– termin przekazania informacji zwrotnej – do 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego. W uzasadnionych przypadkach, po wcześniejszym poinformowaniu sygnalisty, termin ten może być przedłużony do 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego;

▪ **Zasady poufności:**

– procedura zgłoszeń zewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych uniemożliwiają uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem nieupoważnionym osobom, a także zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie. Obsługą zgłoszeń zajmują się tylko i wyłącznie wyznaczeni pracownicy Transportowego Dozoru Technicznego, którzy są obowiązani do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskali w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń zewnętrznych lub podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy. W przypadku, gdy zgłoszenie zewnętrzne zostało przyjęte przez nieupoważnionego pracownika Transportowego Dozoru Technicznego, pracownik ten jest obowiązany do nieujawniania informacji mogących skutkować ustaleniem tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia zewnętrznego lub osoby, której dotyczy zgłoszenie zewnętrzne oraz niezwłocznego przekazania zgłoszenia zewnętrznego do koordynatora zajmującego się obsługą zgłoszeń zewnętrznych;

▪ **Zasady przetwarzania danych osobowych:**

– opisano w „KLAUZULA INFORMACYJNA – OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

OSÓB ZGŁASZAJĄCYCH PODEJRZENIE NARUSZENIA PRAWA – obowiązuje dla zgłoszeń wewnętrznych i zewnętrznych”;

• Środki ochrony prawnej przed działaniami odwetowymi, warunki ochrony sygnalisty:

– wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane żadne działania odwetowe jak np. zwolnienie z pracy, degradacja, przymusowy urlop bezpłatny, zmiana miejsca pracy, obniżenie wynagrodzenia, zmiana godzin pracy, wstrzymanie szkoleń, negatywna ocena wyników lub o pracy, zastosowanie środka dyscyplinarnego, mobbing czy dyskryminacja, ale także groźby zastosowania takich działań.

Jeżeli sygnalista jest osobą świadczącą usługi na innej podstawie niż stosunek pracy, zakaz działań odwetowych obejmuje m.in. wypowiedzenie umowy, której stroną jest sygnalista, w szczególności dotyczącej świadczenia usług, odstąpienie od takiej umowy lub rozwiązanie jej bez wypowiedzenia.

Zakaz działań odwetowych obejmuje także osobę pomagającą w zgłoszeniu oraz osobę powiązaną z sygnalistą, a także jednostkę organizacyjną pomagającą sygnaliście lub z nim powiązaną, w szczególności taką, która go zatrudnia.

Na żądanie osoby zgłaszającej naruszenie, wydawane będą zaświadczenia o objęciu ochroną na podstawie ustawy o ochronie sygnalistów.

• Poufna porada:

– wszelkich informacji oraz porad na temat praw i środków ochrony prawnej przed działaniami odwetowymi oraz praw osób, których dotyczy zgłoszenie udziela Rzecznik Praw Obywatelskich. Dodatkowo sygnaliście przysługuje nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie

obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1534).

- **Zgłoszenie zewnętrzne można zgłosić do innych organów publicznych albo do Rzecznika Praw Obywatelskich, adres korespondencyjny: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich; al. Solidarności 77; 00-090 Warszawa.**

- **KLAUZULA INFORMACYJNA – sygnaliści**
- **FORMULARZ ZGŁOSZENIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI**

Odwiedziny: